

Krajský radní Jaroslav Podzimek bude jednat na ministerstvu životního prostředí o polských záměrech stavět elektrárny

14. 12. 2009 08:33

Krajský radní pro životní prostředí a zemědělství Jaroslav Podzimek bude 18. prosince v Praze s náměstkem ministerstva životního prostředí Františkem Pelcem o poskytování informací o připravovaných energetických záměrech Polské republiky, které mohou ovlivnit životní prostředí ve Frýdlantském výběžku.

Jedná se o tyto polskou stranou připravované záměry v bezprostřední blízkosti česko-polských hranic:

- Výstavba větrné elektrárny Jasna Góra, města Bogatynia (6 x 2,5 MW),
- Farma větrných elektráren Krzewina – Lutogniewice (5 x 2–3 MW) společně se zařízením pro zasílání elektrické energie a související strukturou,

- Výstavba větrné elektrárny Turow – EWT Bogatynia (98 x 2,5 MW),
- Revitalizace výrobní síly PGE Elektrárna Turów, a.s., na základě výstavby energetického bloku o výkonu okolo 460 MW na místě likvidovaných energetických bloků č. 8, 9 a 10 .

„Tyto záměry podléhají mezistátnímu posuzování dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, neboť se jedná o záměry, které by mohly mít negativní vliv na životní prostředí přesahující státní hranice Polské republiky,“ uvedl Jaroslav Podzimek s tím, že Liberecký kraj a jeho resort, – Odbor posuzování vlivů na životní prostředí KÚLK, již stanovisko kraje zpracoval a odeslal na ministerstvo životního prostředí ČR.

Závěr stanoviska zní takto:

Krajský úřad Libereckého kraje z hlediska jím sledovaných zájmů po posouzení informací shledává, že zejména záměr Výstavba větrné elektrárny Turow – EWT Bogatynia (98 x 2,5 MW) může mít významný dopad na životní prostředí a zdraví obyvatel České republiky a požaduje, aby se pro záměry na výstavby VTE na území Polské republiky vyžádaly dokumentace a konzultace od státu původu. KÚ požaduje předložení podrobné, kvalifikované a kvalitně (překlad, mapy) zpracované dokumentace hodnotící výše uvedené možné vlivy záměru na životní prostředí a zdraví obyvatel na území našeho státu. Protože jsou záměry předkládány současně, navrhuje provést hodnocení vlivů společně pro všechny tři záměry výstavby větrných elektráren (např.vizualizace, hluková studie).

Stanoviska jednotlivých dotčených resortů a odborů KÚLK

Krajský úřad Libereckého kraje (dále jen „krajský úřad“) obdržel dne 4.11.2009 od MŽP, odboru posuzování vlivů na životní prostředí Praha žádost o vyjádření k informaci o výše uvedených záměrech výstavby větrných elektráren v souladu s § 14 zákona, který se týká mezistátního posuzování záměru prováděného mimo území České republiky. Informaci o záměrech zveřejnil krajský úřad na své úřední desce 9.11.2009, v tisku (MF Dnes) dne 14.11.2009 a k předloženým informacím uplatňuje následující připomínky:

A) Z hlediska odboru zdravotnictví:

Zamýšlená výstavba větrných elektráren v lokalitách Jasna Góra (6 x 2,5 MW) a Krzewina – Lutogniewice (5 x 2–3 MW) by, dle našeho názoru, nemusela mít přímý vliv na životní prostředí a veřejné zdraví obyvatel žijících v příhraničních oblastech ČR poblíž zájmové oblasti.

U výstavby komplexu větrných elektráren Turów – EWT Bogatynia (98 x 2,5 MW) se domníváme, že by tato neobvykle koncentrovaná a situovaná výstavba mohla mít přímý vliv na životní prostředí a odvozeně i na veřejné zdraví občanů ČR. Vedle hlukové zátěže dojde zcela jistě i k narušení faktoru pohody a krajinného rázu dotčené oblasti.

V souvislosti s výše uvedeným předpokládáme zpracování m.j. i podrobných hlukových studií, na základě kterých by byla navržena konkrétní opatření zmírňující možné negativní přeshraniční vlivy těchto záměrů, příp. i studie dokládající bezpečnost umístění záměru uvedeného pod bodem 2. v dané lokalitě tj. na zrekultivované bývalé haldě.

B) Z hlediska odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu

Nepředpokládáme, že by uvedené záměry negativně ovlivnily kulturní památky, národní kulturní památky nebo cestovní ruch na území České republiky.

C) Z hlediska odboru životního prostředí a zemědělství:

Z hlediska zájmů chráněných vodním zákonem

Z daného hlediska uplatňujeme připomínky k záměru **Výstavba větrné elektrárny Turow – EWT Bogatynia (98 x 2,5 MW)**. Jedná se o 98 VE, umístěných na zrekultivované haldě – výsypky dolu Turów, včetně technické infrastruktury (podzemní kabely pro zasílání elektrické energie) a silniční infrastruktury. Srážkové vody jsou přímo zasakovány do terénu u základů každé věže. Ohledně silniční infrastruktury, kromě zmínky v tabulce klasifikace odpadů – „odpady ze stavby, .. budowlanych spolu infrastruktury silniční“, není uvedeno nic bližšího, zejména řešení jejího odvodnění.

V předmětné oblasti pramení hraniční toky – Minkovický a Višňovský potok, odtékající na naše území. Z daného hlediska požadujeme posoudit vliv záměru na uvedené hraniční vody.

Z hlediska zájmů ochrany přírody:

Orgán ochrany přírody a krajiny Krajského úřadu Libereckého kraje požaduje, aby se pro záměry na výstavby VTE na území Polské republiky vyžádaly dokumentace a konzultace od státu původu, resp. považuje to za zcela zásadní v případě uvažovaného parku VE Turow – EWT Bogatynia (98 ks) a to z níže uvedených důvodů:

Předložená dokumentace pro tento záměr je velmi špatně přeložená, nesrozumitelná a tudíž nepřesvědčivá. Navíc obsahuje minimální a navíc zavádějící údaje týkající se kvality krajiny na území České republiky a již existujícího vlivu stávajících VE na našem území. Vzhledem k umístění VE na polské straně (vysoká halda daleko viditelná i z naší strany) a především k jejich počtu a uvažované výšce lze jednoznačně konstatovat, že budou mít negativní vliv na vnímání krajiny i na české straně, výrazně ovlivní vzhled velkého území, včetně našeho. Zásadní vliv na krajinný ráz českého území je tak zcela zřejmý a jeho vyhodnocení se nelze zříci prostým konstatováním, že na českém území už VE stojí (v dokumentaci zřejmě citovány VE – Lysý vrch). Kvalitní, fundované a objektivní vyhodnocení dopadu stavby 98 ks VE na haldě v bezprostřední blízkosti českých hranic na krajinný ráz považujeme za zcela zásadní.

Zcela postrádáme vyhodnocení dopadu stavby 98 ks VE na avifaunu, a to především na avifaunu tažnou. Upozorňujeme, že velmi blízko dotčeného území stavbu parku VE leží přírodní rezervace Meandry Smědé, kde je velký výskyt vzácných druhů ptáků. Rezervace současně slouží jako hnízdiště pro některé tažné ptáky, a proto považujeme za nutné posoudit vliv stavby parku VE i z tohoto titulu. Současně nelze podcenit i další vlivy takto velkého parku VE na živočichy a přírodu obecně. Jako zásadní možné negativní vlivy na přírodu na české straně lze považovat vliv stroboskopického efektu, noční osvětlení VE, možnou změnu klimatu v území pod haldou (srážkový stín). Ničím takovým se však předložená dokumentace nezabývá.

D) Z hlediska odboru územního plánování a stavebního řádu:

KÚLK, OÚPSŘ pořizuje v souladu s ustanovením § 7 odst.1 zákona č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění „Zásady územního rozvoje Libereckého kraje“ (dále jen ZÚR LK). K informacím o záměrech větrných elektráren na území Polské republiky se vyjadřuje z pozice ochrany zájmů vyjádřených v připravovaných ZÚR LK a Politiky územního rozvoje schválené vládou ČR 20.7.2009.

Upozorňujeme na skutečnost, že informace o záměru **Výstavba větrné elektrárny Turow – EWT Bogatynia (98 x 2,5 MW)** trpí nízkou obsahovou i formální kvalitou a neodpovídá významu oznámeného záměru. Nedostatky spočívají jak ve špatném překladu dokumentu, tak v úrovni mapových podkladů, kvalitě fotodokumentace a v úrovni rozboru jednotlivých problémových okruhů. Dokumenty předložené v další fázi mezistátního posuzování by měly splňovat požadavky dané právními předpisy Evropského společenství, konkrétně Směrnicí Rady ES č. 85/337/EHS ze dne 27. června 1985, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění Směrnice Rady č. 97/11/ES ze dne 3. března 1997 (dále jen Směrnice). Konkrétně jde o čl. 7 ve spojení se čl. 5 a přílohou IV. Směrnice, které oznamovateli ukládají povinnost poskytovat informace o záměru ve vhodné formě, a to informace zahrnující alespoň:

- popis záměru obsahující informace o jeho umístění, povaze a rozsahu,
- popis zamýšlených opatření k vyloučení a omezení významných škodlivých vlivů a je-li to možné
 - i k jejich nápravě,
- údaje nezbytné k určení a posouzení hlavních vlivů, které by záměr mohl mít na životní prostředí,
- nástin hlavních alternativních řešení uvažovaných oznamovatelem a uvedení hlavních důvodů
 - jeho výběru, s přihlédnutím k vlivům na životní prostředí,
- všeobecně srozumitelné shrnutí informací uvedených v předchozích odrážkách.

Problematickým zůstává především vliv záměru na krajinný ráz, lokalita záměru bezprostředně sousedí s oblastí krajinného rázu Frýdlantsko, podoblastí Okolí Smědé, vymezených v připravovaných ZÚR LK. V blízkosti lokality, kde je navrhována výstavba větrných elektráren, je území přírodní rezervace Meandry Smědé se zvýšenou estetickou a krajinářskou hodnotou. Je třeba důsledně zhodnotit navržený počet, velikost, umístění a osvětlení větrných elektráren z pohledu ochrany krajinného rázu oblasti. Vzhledem k umístění elektráren na haldách vyvýšených bezprostředně nad českou hranicí a jejich plochém vrcholu, který se mírně svažuje směrem k českému území lze dovést výrazný zásah do pohledových charakteristik krajiny právě především z české strany, a to v nadmístním měřítku, tedy zásah, který se dotýká více obcí na české straně hranice. Do další fáze posuzování doporučujeme doložit vizualizaci záměru, která umožní orgánům posuzujícím širší souvislosti záměru týkající se krajinného rázu záměr kvalifikovaně vyhodnotit. Umístění elektráren na vyvýšených haldách souvisí také s možným nebezpečím negativních stroboskopických efektů vznikající otáčením vrtulí při zapadajícím Slunci.

Třetí věta odstavce 20 ve vymezení „Republikových priorit územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území“ v PÚR ČR zní:

Vytvářet územní podmínky pro implementaci a respektování územních systémů ekologické stability a zvyšování a udržování ekologické stability a k zajištění ekologických funkcí krajiny i v ostatní volné krajině a pro ochranu krajinných prvků přírodního charakteru v zastavěných územích, zvyšování a udržování rozmanitosti venkovské krajiny.

Připravované ZÚR LK vymezují v blízkosti lokality záměru výstavby větrných elektráren nadregionální biocentrum NC 68 Poustecká obora, nadregionální biokoridor K26MB, regionální biocentrum RC1279 Bulovka a regionální biocentrum RC1787 Meandry Smědě.

Vedle dopadů na krajinný ráz a prvky územního systému ekologické stability je nutné zvážit i mimořádný rozsah oznámeného záměru **Výstavba větrné elektrárny Turow – EWT Bogatynia (98 x 2,5 MW)** jak samostatně, tak ve vztahu k dalším dvěma záměrům. Celý záměr se svým rozsahem řadí k mimořádně velkým zásahům do přírody a krajiny a existuje vysoké riziko možných negativních nepředvídatelných důsledků tohoto záměru. (Např. změna srážkových poměrů kvůli vzniku srážkového stínu, změna odtokových poměrů a splavu zeminy vzhledem k nestabilnímu podloží hald, na kterých je záměr navrhován apod.) Tyto možné negativní důsledky záměru ovlivňující životní prostředí v nadregionálním měřítku by měly být minimalizovány postupem analogickým k postupu upraveném v § 12 odst. 3 a 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. KÚLK, OÚPSŘ navrhuje požadovat v případě schválení dotčeného záměru důslednou etapizaci výstavby a neustálý monitoring možných negativních vlivů stavby.

Stanovisko KÚ LK k záměru – Revitalizace výrobní síly PGE Elektrárna Turów, a.s., na základě výstavby energetického bloku o výkonu okolo 460 MW na místě likvidovaných energetických bloků č. 8, 9 a 10 Tento záměr je, dle našeho názoru, z pohledu ochrany životního prostředí na území LK daleko zásadnější.

Krajský úřad Libereckého kraje (dále jen „krajský úřad“) obdržel dne 4.11.2009 od MŽP OPVŽP, Praha žádost o vyjádření k informaci o záměru „**Revitalizace výrobní síly PGE Elektrárna Turów, a.s., na základě výstavby energetického bloku o výkonu okolo 460 MW na místě likvidovaných energetických bloků č. 8, 9 a 10**“ v souladu s § 14 zákona, který se týká mezistátního posuzování záměru prováděného mimo území České republiky. Informaci o záměru zveřejnil krajský úřad na své úřední desce 9.11.2009, v tisku (MF Dnes) dne 14.11.2009 a k předloženému dokumentu uplatňuje následující připomínky:

A) Z hlediska odboru zdravotnictví:

Vzhledem k tomu, že výstavba nového energetického bloku by měla být realizována namísto likvidovaných energetických bloků č. 8, 9 a 10, bylo by vhodné provést, resp. mít k dispozici studii dokládající „příspěvek“ navrhovaného záměru k emisní a hlukové zátěži dotčené příhraniční oblasti. Potřebné údaje pro porovnání změny zatížení životního prostředí a odvozené i veřejného zdraví nejsou v poskytnuté Informační kartě projektu obsaženy.

V bodě 8. Informační karty je konstatováno, že s ohledem na umístění PGE Elektrárny Turów,

a.s. se nelze vyvarovat možným mezihraničním přesahům a vlivům na životní prostředí na území ČR a Německa. V této souvislosti budou, dle našeho názoru, důležitá zejména stanoviska dotčených obcí LK, které mají s fungováním a dopady stávající elektrárny řadu zkušeností.

Dle našeho názoru může záměr významně ovlivnit životní prostředí a veřejné zdraví v dotčené oblasti ČR, a proto se domníváme, že by měl být vyhodnocen rovněž v procesu HIA, resp. z pohledu jeho možného vlivu na zdraví obyvatel této oblasti.

B) Z hlediska odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu

Nepředpokládá se, že by záměr negativně ovlivnil kulturní památky, národní kulturní památky nebo cestovní ruch na našem území.

C) Z hlediska odboru životního prostředí a zemědělství:

Z hlediska zájmů chráněných vodním zákonem

Od roku 2003 byly na Krajský úřad Libereckého kraje zasílány protokoly z jednání zmocněnců vlády České republiky a vlády Polské republiky pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství. Ve všech protokolech je zmiňována problematika „Oblast vlivu hnědouhelného dolu Turów“, touto problematikou se zabývala skupina hydrogeologických expertů řešících vliv činnosti dolu Turów na území ČR; v protokolu za rok 2007 je konstatováno, že klesající trend úrovně podzemní vody pokračuje především na českém území. Mimo všeobecné informace, uvedené v protokolech, nemá krajský úřad žádné jiné doklady.

Vzhledem k tomu, že výstavba nového energetického bloku úzce souvisí se zdrojem uhlí PGE KWB Turów, požadujeme, aby byl posouzen vliv plánované stavby na hraniční vody.

Z hlediska ochrany ovzduší

Krajský úřad Libereckého kraje zadal v r. 2002 zpracování dokumentu „Územně energetická koncepce Libereckého kraje a Koncept snižování emisí a imisí znečišťujících látek do ovzduší v Libereckém kraji“ (materiál je uveden na webových stránkách Libereckého kraje). Výstupem tohoto dokumentu byly mimo jiné i informace o produkci emisí tuhých znečišťujících látek z elektrárny Turów v Polsku. V roce 2002 byly emise tuhých látek na úrovni 2,4 násobku emisí kraje a emise oxidů dusíku byly v elektrárně vyšší přibližně o 50% než v Libereckém kraji. V případě benzenu a kadmia produkovala elektrárna Turów přibližně jednu pětinu emisí v porovnání se zdroji v Libereckém kraji. Aktualizace výše zmíněného dokumentu byla provedena v r. 2006 (dokument bude předložen Radě kraje ke schválení počátkem roku 2010 a následně bude vydán Nařízením Libereckého kraje). V aktualizaci je zmíněn výrazný pokles emisí NO₂ a jejich celkové ustálení, v případě emisí SO₂ výstupy dokumentu uvádí výrazný nárůst. V roce 2006 došlo k nárůstu emisí SO₂ ve srovnání s rokem 2005 o 8 637 t.rok⁻¹, tedy z 36 949 t.rok⁻¹ na 45 586 t.rok⁻¹. Pouze u tuhých látek lze nadále zaznamenat postupný trend snižování emisí.

Vzhledem k tomu, že nejen v okrajových lokalitách Libereckého kraje může podíl dálkového přenosu na celkových koncentracích dosahovat i řádově desítek procent, požaduje orgán ochrany ovzduší zpracování rozptylové studie na nový záměr se zapracováním imisní situace Libereckého kraje a její srovnání s rozptylovou situací současného stavu. Dále požadujeme uvést srovnání výkonů zdroje znečišťování ovzduší, kde bude srovnání současného výkonu

s výkonem po uskutečnění záměru. Dále pak zdůvodnění nárůstu emisí SO₂. Za nezbytné považujeme využití nejlepší dostupné technologie pro nový záměr.

Z hlediska integrované prevence (IPPC)

Vzhledem k tomu, že elektrárna Turów je „zařízením“ ve smyslu Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES, o integrované prevenci a omezování znečištění (kodifikované znění), upozorňujeme na povinnosti vyplývající z článku 18 směrnice (účinky přesahující hranice států), které se týkají také změn „zařízení“ ve smyslu článku 12 odstavce 2 směrnice.

Závěr:

Vzhledem k tomu, že informace o záměru byla předložena v rozsahu 5 stran textu a neobsahuje prakticky žádné potřebné informace pro posouzení možných vlivů na životní prostředí, předpokládáme, že další fází řízení bude zpracování podrobné dokumentace o možných vlivech záměru na životní prostředí, která bude obsahovat i případné dopady na území našeho státu (kraje). Proto v současné době uplatňujeme výše uvedené připomínky, o kterých předpokládáme, že budou v dalším procesu hodnoceny a požadujeme jejich zpracování do navazujících podrobných materiálů, které nám budou předloženy k posouzení.